

НЕМЦОВ Борис Юхимович (Немцов Борис Ефимович; 09. 10. 1959, м. Сочі, РФ — 27. 02. 2015, Москва) — російський політичний діяч. Кандидат фізико-математичних наук (1985). Ордени князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2006), Свободи (2015, посмертно). Закін. Горьков. університет (нині м. Нижній Новгород, РФ, 1981). Відтоді працював у Горьков. н.-д. радіофіз. інституті АН СРСР. 1990 обраний нар. депутатом РФ, був чл. Комітету із законодавства. 1991–97 — глава адміністрації (губернатор) Нижньогород. обл.; водночас 1993–97 — депутат Ради федерації Федерал. зборів РФ. 1997 признач. 1-м заст. прем'єр-міністра РФ, за сумісництвом у квітні–листопаді того ж року — міністр палива та енергетики. Після фінанс. кризи у серпні 1998 подав у відставку. У серпні 1999 став співзасн. блоку «Союз правих сил», у грудні за його федерал. списком обраний депутатом Держ. думи РФ 3-го скликання (став її віце-спікером). 2001 на установ. з'їзді партії «Союз правих сил» обраний головою її політради, після поразки на парлам. виборах 2003 подав у відставку. Відтоді працював у бізнесі. Н. був послідов. критиком

агресив. і реваншист. політики президента РФ В. Путіна. Він активно підтримував Помаранчеву революцію 2004 в Україні, кілька разів відвідував Київ, де виступав на мітингах. 2005–06 — позаштат. радник Президента України В. Ющенка. Після розколу у «Союзі правих сил» 2008 став співзасн. опозиц. демократ. руху «Солідарність», що 2010 увійшов у коаліцію «За Росію без свавілля і корупції»; від 2012 — співголова політ. партії «Республіканська партія Росії — Партія народної свободи» («РПР-ПАРНАС»). Від 2010 Н. активно сприяв прийняттю ЄС і США т. зв. списку Магнітського, який запроваджував персонал. санкції щодо рос. чиновників, відповідальних за порушення прав людини та принципу верховенства права. На регіон. виборах у РФ 2013 обраний депутатом Ярослав. обл. думи на чолі списку партії «РПР-ПАРНАС». У тому ж році підтримував Революцію гідності, внаслідок чого під час Майдану йому заборонено в'їзд в Україну, одним із небагатьох рос. політиків різко засудив рос. агресію проти України. Учасник конгресу «Україна — Росія: діалог», проведеного 24–25 квітня 2014 у Києві. Н. неодноразово закликав рос. владу припинити війну, вивести з тер. України рос. війська та позбавити підтримки маріонеткові т. зв. Донец. і Луган. респ.; організовував видання низки експерт. доповідей про корупцію і свавілля режиму В. Путіна, протестні мітинги «За чесні вибори» (2011–13) та демонстрації проти рос. агресії в Україні (2014–15). Був розстріляний на Великому Москворец. мосту поблизу Кремля за день до запланованого опозиц. маршу «Весна». За вбивство Н. засудж. групу осіб чечен. національності, які організували і виконали злочин, проте замовники донині не знайдені. Очевид. фактом є небажання Кремля сприяти повному розслідуванню загибелі опозиціонера. Ім'ям Н. названо площі та сквери поблизу рос. посольств у Вашингтоні, Вільнюсі та Празі; 15 березня 2019 поблизу посольства РФ у Києві також відкрито сквер ім. Н.

О. Ф. Деменко

Бібліографічний опис:

Немцов Борис Юхимович / О. Ф. Деменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-72047>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).